

Lesarabræv

Strandferðslan og Skotlandssiglingin

»Teistin« er seldur. Hetta örögvar suðringar. Teir eru – av röttum – bangnir fyri, at teirra ferðasamband norður um fjørð verður skert munandi, nú bert »Smyril« er til taks, og hesin eisini skal røkja Skotlandssiglingina. Suðringar hava – eisini av röttum – ilt við at trúgva upp á lyftir frá politikkarum um, at teir ikki hava nakað at frykta, tí nokk skulu teir fáa sít suðuroysarskip, sum heilt vist skal verða betri enn verandi skip. Tann stóri trupulleikin er nokk, at fólkid trýr ikki upp á lyftir frá politikkarum. Tey flestu eru ikki í iva um, at ta politikari lovar nakað, so verður lyftið ikki hildið. Hetta er helst orsökini til ivan hjá suðringum. Teir vita hvat teir hava/hvødu, men teir vita ikki, hvat teir fáa.

Søla av skipum

»Teistin« er seldur. »Smyril« skal seljast. Ongin ivi er um, at hetta er skilagóð avgerð, tí bæði skipini eru gomul. Stórar upphæddir skulu nýtast upp á skipini bert fyri at nótta strongu al-tjóða krøv og krøv frá skipasýni. Um so var, at hesi krøv blivu uppfyllt og henda stóra fløgan varð lögð í skipini, komu hesi at standa í hópini av peningi, og framvegis vóru tað tvey gomul skip, sum vit áttu.

Privatisering

Landsstýrið hevur samtykt, at uttanlandsiglingin skal privatiserast frá 1. januar komandi. Helst er orsökini tann, at tað almenna vil hava eina klára skiljiljnu millum tað primeru uppgávuna hjá Strandferðsluni – strandfarasiglingina – og ta sekundu uttanlandsiglingina. Í hesum sambandi hevur Landsstýrið havt fyrsurningar hjá privatu fløgunum Smyril Line og Skipafelagnum Føroyar, um hesi møgulega vóru áhugað í at yvirtaka Skotlandssiglingina. Sum skilst er Smyril Line ikki áhugað. Hetta kann undra ein, tí felagið hevur bert eitt skip, sum er í rakstri ca. 3 mánaðir um árið. Hinar ca. 9 mánaðirnar liggur skipið upplagt í Keypmannahavn. Felagið hevur ein fastan stab av fólki hoyrandi til skipið og á landi í umsitingini. Nógva av hesum fólki hevur ivaleyst litið at gera, tá summarisiglingin hjá »Norrønu« í september á hvørjum ári heldur uppat. Ongin ivi er um, at hesar ressursir høvdu verið betri gagnnýttar, um felagið tók á seg at røkja Skotlandssiglingina alí árið. Hetta hevði víkvað eisini komið hotellverkeini hjá felagnum til goðar, sum uttan iva hevur ov lítið at gera uttanfyri summarisongina. Til rós fyri Smyril Line so hava teir svarað greitt aftur, at teir ikki hava áhugað, tí teir

meta, at Skotlandssiglingin ikki lønar seg. Hesar útrokningar eru helst gjørdar við tí fyrirtreyt, at Smyril Line skal gera fløgu í skip, sum bert skal sigla til Aberdeen (og møgulega víðari til Esbjerg uttanfyri summarisongina), og at skipið bæði skal kunna taka farm og ferðafólk.

Snarar sannleikan til lygn og lygn til sannleika

Landsstýrið hevur eisini spurt Skipafelagið Føroyar, um teir eru áhugaðir í at yvirtaka Aberdeenleiðina frá Strandferðsluni. Í staðin fyri at koma við einum greiðum svari so velur Skipafelagið – sum er partvist almenn oðg – at svara við at gera álöp á teir, sum spyrja. Eisini í Krosskast-sendingini í Sjónvarpinum royndi umboðið fyri Skipafelagið at snara sannleika til lygn og lygn til sannleika. Hann fekk tað at siggja út sum um tað var Skipafelagið, sum var byrjað uppá Skotlandssiglingina, og at seinni var Strandferðslan komin og hevði tikið breyðið úr muninum hjá teimum. Hetta er beinleiðis skeivt. Skipafelagið hevur bert siglt regluliga til Grimsby. Regluliga vil í hesum sambandi siga 2 ferðir um mánaðin. Siglingin hjá Skipafelagnum til Aberdeen og Schrabster kunnu teir ikki reypa sær av. Hvørki útflytarar ella innflytarar kunnu rokna við hesi rutu, sum bert verður sigld í periodum, og tað er tað feskiskaútlutningurin er uppá sít hægsta og møguleiki er fyri at »skúma fløtan omanav«. Tá »fløtin« er tikin, verður knappiga hildið uppat. Soleiðis var t.d. seinasta ár, og soleiðis er aftur í ár. At so umboðið fyri Skipafelagið kann sita og siga, at tað almenna ger seg inn á teirra rutu, er at vanda upp og niður uppá tingini.

Óegnað skip

Tað er ótrúligt, sum orð kunnu burturbeina tann nakna veruleika. Í Krosskastjakinum ferði Skipafelagsumboðið eisini fram, at teirra skip var væl eagnað til flutningin til Skotland. Hetta er eisini at vanda upp og niður uppá tingini. »Saga« er absolut óegnað til eina rutu, sum fyrst og fremst skal nótta tróvin til flutning av feskum fiski. Orskpin er, at skipið er eitt sokallað pallettskip, t.v.s. at tað tekur bert farm á pallettum í lastrúmunum. Skipið kann als ikki taka trailarar. Tó kann skipið taka nakrar fáar bingjur á dekkið, um so er, at hósandi nøgd av farmi eisini er í lastrúmunum í neðra. Tað ber als ikki til bert at sigla við bingju á dekknum og tómt í neðra, tí so er stabiliteturin í vanda. Av hesum sæst, nógva tað mesta av tí feska

fiskinum má flytast á pallettum, sum verða sendar frá avskipara við lastbili til skipið, har pallettin við fiski fyrst skal standa á bryggjuni, til truckurin tekur hana og setur hana inn á elevatorin, sum flytir pallettina niður í lastrúmi, har aftur ein truckur tekur pallettina og setir hana uppá pláss.

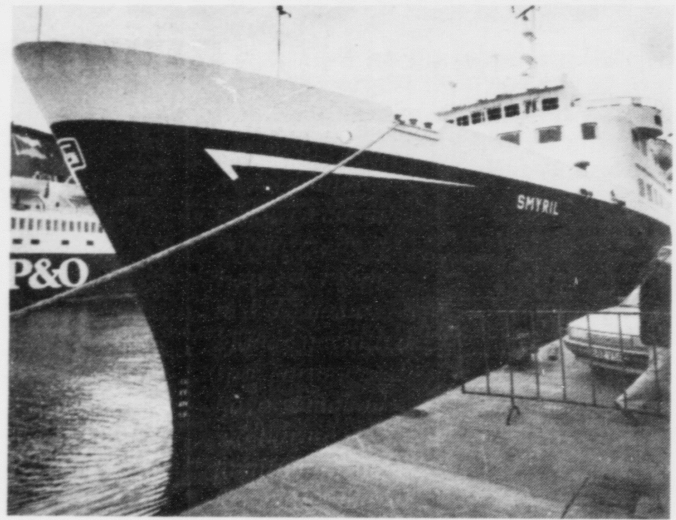
Tá skipið er komið til Skotland, skal øll handlingin gerast umaftur: Pallettin við fiskinum heintast í lastrúminum og setast á elevator. Takast av elevator og koyrast í land, har pallettin við fiski stendur og bíðar – mangan leingi og í nógva hita – til hon verður pakkað í trailara, sum fer víðari til meginlandið. Hetta er tann nakni veruleiki og kann ikki burturforklárast, heldur ikki av umboðnum fyri Skipafelagnum. Í Dimmalætting seinasta leygardag sigur sama umboðið fyri Skipafelagið, at »vit siggja ikki einstaka skipið sum nakra forðing. Tann spurningur kann altíð loysast, men heldur hava vit lagt okkum eftir tænastuni, umboðnum, útgærdini og umskúling av starvsfólkunum«. Hetta er burturforklárung av veruleikanum við liti. Tað er akkurat skipið, sum er forðing. At tænastan, umboðini og útgærdin er í lagi og at starvsfólkini duga sít arbeiði, er nakað, sum útflytarin tekur sum givið.

Strandferðslan professionell

Ongin ivi er um, at Strandferðslan – og bert Strandferðslan – fyrimyndarliga hevur bygt upp Skotlandsrutuna. Hesa eru kann onginn taka frá teimum. Teir hava í árávis hildið eina stóðuga rutu, sum allir avskiparar av feskiskum uttan undantak hava kunnað stóla uppá. Teir hava havt tey mest nýmótans umboðini til taks, so sum kølitrailarar og tilhoyrandi útgærd, soleiðis at kundin hevur havt møguleika fyri at fylla vørna í kølitrailara inni á sínum virki, og at kølitrailarin síðan er latin uppaftur hjá móttakarum á meginlandinum. Hetta er tað vit kalla »eina óbrotna køliketu«, og hetta er neyðugt í dag, um best møguligur prisur kann fast fyrir føroyskar útflytingsvørur. Kaj Leo Johansen hevur áður í bløðunum gjørt vart við henda trupulleika, sum kostar føroyska samfelagnum hópini av peningi. Eisini er hósandi at gera vart við, at Strandferðslan hevur bygt upp eina sera væl virkandi uttanlandsleið við professionellum starvsfólki. Hesi vita til fulnar, hvat tey fáast við, og hvat ið kundin krevur.

Stendur í glashúsi og kastar við gróti

Í Krosskastjakinum kritiseraði umboðið fyri Skipa-

felagið Strandferðslustjóran, at Strandferðsluni ikki nýttist at hugsa um tað figgarliga úrslitið, tí har var bert alt undirskot, og tað almenna betalið rokningina. Sum kunnugt er Strandferðslan ein almennur stovnur, sum ger tænastur fyri landsins íbúgar. Nógva av hesum loysir seg ikki figgarliga, men má gerast hóast tað. Tí verður hallið góldið yvir figgarlógina.

Annarleiðis er við Skipafelagnum. Hetta felag er eitt privat profitorientað partafelag, sum bert setir vinning í háseti. Felagið varð stovnað sama ár sum A. P. Møller stovnaði sít heims-umfatandi skipafølsulvirksemi. Sigast má, at munur er á, hvussu hevur hildnast. Nú um dagarnar hevði eitt føroyskt blað gjørt sær tann ómak at analysera roknskapirnar hjá Skipafelagnum og tilhoyrandi feløg. Hendan analysa vísti, at Skipafelagið nógva tey seinasta árin undir verandi leiðslu er komið í ein syndarlígan stand. Skuldin er nógva størri enn virði av ognunum, og eginpeningurin er blástur upp við uppskrivingargrunnum og øðrum.

Tað skal meira enn væl av sjálvsøkni og skammloysi til í hesi vánaligu stóðu at tora at kritisera aðrar fyri undirskot...

Grætur krokodillutár

Í Dimmalætting leygardagin grætur Skipafelagsumboðið um, at íslendingar brosandist standa á gáttini og fylgja við, hvussu føroyingar klandrast. Ein má undrast og spyrja, hvør ið klandrast uttan hann sjálvur. Hann hevur allan marknaðin fyri seg sjálván uttan tað sindrið, sum Strandferðslan flytir til frá Aberdeen. Er tað ikki júst sami maður, sum nú í fleiri ár hevur samarbeiðt við íslenska Samskip og sum herfyri samráðst við

Samskip um, at teir skuldu keypa stóran part av Skipafelagnum? Hetta var sum kunnugt váttað av stjóranum í Samskip í íslendsku fjølmiðlunum.

Uppskot um loysn á Skotlandssiglingini og suðuroysarsiglingini

Sett verður á stovn eitt partafelag, sum skal reka uttanlandsiglingina. Hetta partafelag kann vera 100% ogn hjá tí amenna (sum Atlantic Airways). Eisini er hugsað, at privatir partaeigarar kunnu seta pening í felagið. Tó má tað almenna eiga meirilutan ella hava avgerandi orði at siga. Strandferðslan keypir eitt kombinerað ferðafólka- og farmaskip, sum fyrst og fremst skal røkja siglingina millum Tórshavn og Suðuroy. Eina ferð um vikuna siglir skipið til Skotland og aftur. Samlaða vikutímalíðið fyri Skotlandssiglingina verður roknað út, og privata partafelagið sharttar skipið fyri hesa tíð fyri eina ávísa upphædd um vikuna, sum verður goldin til Strandferðsluna. Hetta skal gerast við vanligu time-charter avtaluháttinum sum grundarlag, men seravtala um onnur ting so sum eyka manning, bunkersolju við í vikuprisinum, avtala/leiga av útgærd etc. Alt hetta hava teir skil fyri, sum vanligu arbeiða við charter av skipum. Vit hava eisini fólk í Føroyum, sum eru von við hetta arbeiði. Privata felagið kann húsast saman við Strandferðsluni, men tað er neyðugt, at hetta hevur eina leiðslu og somuleiðis eina professionella nevnd við flutningskunneika, tí nógva avtalur skulu gerast við Strandferðsluna hinumegin borði.

Privata felagið kann so nýta Strandferðsluna sum landoperatør og stavedor. T.v.s. taka móti góðsinum og flyta tað umborð etc.

Hetta er náttúrligt, tí Strandferðslan hevur røttu umboðini sum t.d. tug-masters, og so ræður Strandferðslan yvir neyðuga avgreiðslunetinum um allar Føroyar til heintan/distributión av góðsi.

Uttanlandsiglingin hjá Strandferðsluni kann flytast til privata partafelagið at standa fyri umsitingini av uttanlandsiglingini.

Einasti trupulleiki við hesum uppskoti er, at suðringar fáa lækkað flutningsstøði ein dag um vikuna. Hinvegin fáa tær lækkað flutningsstøði hinar dagar um vikuna, tí neyðugt er at keypa bæði stórri og skjótari skip, um sama skip eisini skal reka Skotlandssiglingina. Møgulega vilja suðringar tá góðtaka loysnina, og at »Dügván« tá siglir hendan ein dag um vikuna.

Við hesum uppskoti eru politisku treytirnar uppfylltar: 1) Smyril og Teistin seldir, 2) uttanlandsiglingin á þávarar hendur og 3) betur og stórri skip til Suðuroysarsiglingina.

Vinarliga
Flutningsáhugaður
við royndum